

ПРОГРАМА

*за управление и развитие на Института по полски култури –
гр. Чирпан за периода 2018-2022 г.*

Изготвил: проф. д-р Нели Вълкова

Институтът по полски култури – Чирпан осъществява дейността си в рамките на дейността на Селскостопанска академия, в съответствие с държавната аграрна политика и общата селскостопанска политика на Европейския съюз, като:

- Организира и извършва научноизследователска дейност и научно-приложни изследвания в областта на селекцията и технологията за отглеждане на основни полски култури и животновъдството, сортоподдържането, опазването на генофонда в растениевъдството и животновъдството, растителните биотехнологии;

- Осъществява научно обслужване на производството на основни полски култури;

- Подготвя и обучава докторанти по акредитирани специалности;

- Организира и провежда курсове, семинари, информационни и демонстрационни дейности в областта на растениевъдството и животновъдството, опазване на околната среда и биоземеделieto;

- Извършва експертна дейност по предоставяне на консултации по прилагане технологиите на отглеждане на земеделските култури, прилагане на общата селскостопанска политика в областта на растениевъдството и животновъдството, качеството и безопасността на храните, агроекологията и биоземеделieto (ПМС 270/15.12.2000 г., ПМС 226/15.09.2008 г., раздел III, чл.15, ал. 1, Правилник за устройството и дейността на Института по полски култури – Чирпан).

I. СЪСТОЯНИЕ НА ИНСТИТУТА ПО ПОЛСКИ КУЛТУРИ, ЧИРПАН

Институтът по полски култури - Чирпан е основан през 1925 г. с Указ на цар Борис III като Земеделско опитно поле. Той преминава различни етапи на развитие, за да стане един от основните институти в системата на Селскостопанска академия и център на научно-изследователската работа по памука и твърдата пшеница в България.

През 93 годишното му съществуване, в Института са създадени 44 сорта памук, 27 сорта твърда пшеница, 2 сорта царевица, 3 сорта ечемик, 2 сорта фий. В резултат на научната дейност добивите от памука са увеличени над два пъти, а качеството на влакното с над 50 % в сравнение с началния период. При твърдата пшеница добивите са увеличени над три пъти, а качеството на зърното - с над 45 %. Утвърдени и внедрени са 8 броя технологии за отглеждане на памук, 7 броя за производство на твърда пшеница, внедрени са нови машини, разработени са подобрени технологични звена по отглеждането и прибирането на двете култури. Сортовете и технологиите, създадени в Института, заемат над 85 % от площите на памука и твърдата пшеница в страната.

От 2003 г. в Института по полски култури се извежда изследователска дейност по технология на слънчогледа, царевицата, рапицата и ечемика за условията на Централна Южна България. От 2013 г. се разработват научни задачи по технологията на тритикале.

Институтът разполага със сертифицирано поле за биологично земеделие, на което се извеждат опити с различни култури.

Получени са над 20 авторски свидетелства, в т.ч. 4 бр. за изобретения в селскостопанската техника. Ежегодно в ИАСАС се представят за изпитване нови кандидат сортове памук и твърда пшеница.

В Института е съсредоточен научен потенциал от 15 научни работници, от които 2 професори, 2 доценти, 3 главни асистенти и 8 асистенти. Възрастовата структура е както следва: до 30 год. - 2 ; до 40 год. - 5; до 50 год.- 3; до 60 год. – 4; над 60 год. - 1. Работи се по три научни проекта към ССА, разработващи актуални въпроси на съвременното производство на памук и твърда пшеница, както и основни елементи от технологиите на отглеждане на слънчоглед, обикновена пшеница, царевица, бобови култури и др. Допълнителни научни проекти се разработват към Фонд „Научни изследвания”. Институтът е пункт за изпитване на селекционни материали от твърда пшеница, като е включен в “ICARDA/CIMMYT Wheat Improvement Program”.

Днес основната научна дейност на Института по полски култури е насочена към :

1. Създаване на нова зародишна плазма и нови продуктивни, висококачествени сортове и хибриди памук и твърда пшеница.
2. Разработване и усъвършенстване технологиите за отглеждане и производство на зърнено-житни, технически и маслодайни култури;

3. Разработване на технологии за агроекологично и биологично отглеждане на основни полски култури.

4. Научно обслужване на фермерите чрез осигуряване на генетичната чистота на семена от сортовете памук и твърда пшеница, селектирани и поддържани в Института; разработване на иновативни технологични решения при отглеждане на полските култури и извършване на услуги в лабораториите на ИПК.

5. Подготовка и обучение на докторанти за придобиване на образователна и научна степен "Доктор" по акредитирани научни специалности.

Успоредно с научния сектор в Института по полски култури е изградена производствено експериментална база, в която се обработват 2943 да държавна и около 4000 да наета земя. Основната дейност е свързана с производството на висококачествени сертифицирани семена от зърнено житни и технически култури, с цел запазване генетичната структура на сорта; организация и поддържане на демонстрационни опитни полета от слънчоглед, пшеница, рапица и др.; производство на селектиран разплоден материал от Българско черношарено говедо.

Изхождайки от постигнатите резултати в научната и производствената дейност, научния потенциал на Института, материалната база, с която разполага и положителните тенденции в развитието му, виждането ми е, че Институтът по полски култури е в състояние да отговори адекватно на съвременните изисквания на българското земеделие, съобразени с приоритетите на европейската селскостопанска политика, като при това си осигурява основната част от необходимите му за издръжка финансови средства.

На това становище се базира и Програмата за по-нататъшно управление и развитие, подчинена на целта да се повиши ефективността и качеството на научния и производствения процес.

За периода, включен в Програмата предлагам запазване на настоящата структура:

А. Сектор "Наука": с три научни отдела и административно и обслужващо звено.

1. Научен отдел "Селекция и технология на памука";
2. Научен отдел "Селекция и технология на твърдата пшеница";
3. Научен отдел „Животновъдство“;

Специализираните лаборатории остават организационно подчинени на съответните научни отдели.

Б. Сектор "Производствено-експериментална база": с пет производствени отдела:

1. "Растениевъдство" - производство на предбазови, базови и сертифицирани семена, фуражи за животновъдството и поддържане на демонстрационни полета
2. "Животновъдство" - производство на елитни животни от породата "Българско черношарено говедо"
3. "Ремонтна работилница"
4. "Охрана"
5. "Транспорт"

II. НАУЧНИ ПРИОРИТЕТИ

Предложената програма предвижда да се работи по следните научни приоритети:

1. Селекционно – генетични, физиологични и биотехнологични изследвания за създаване на нови сортове памук и твърда пшеница и други полски култури.
2. Разработване и усъвършенстване технологиите за отглеждане и производство на зърнено-житни, технически и маслодайни култури;
3. Разработване на технологии за агроекологично и биологично отглеждане на полски култури.
4. Научни изследвания по актуални проблеми в селекцията, репродукцията, популационната генетика, технологията на отглеждане и хранене на едри преживни животни.
5. Опазване генофонда при памука и твърдата пшеница и българското черно шарено говедо.

За постигане на високи резултати е необходимо:

1. Непрекъснато повишаване квалификацията на научните работници и помощния персонал.
2. Приемственост в научния колектив и назначаване на млади научни работници.
3. Създаване на условия за бързо академично израстване на младите научни работници.
4. Участие в конкурси за вътрешни и международни проекти.
5. Участие в наши и международни научни конференции.

6. Засилване на публикационната дейност в т.ч. и в международни списания с импакт фактор.
7. Закупуване на нови компютърни програми за обработка на опитните резултати.
8. Сътрудничество със сродни научни звена в страната и чужбина.
9. Повишаване на броя на зачислените и защитили докторанти.
10. Акредитация по повече от една научни специалности.
11. Сключване на договори с фирми за извеждане на опити и демонстрационни полета на територията на Института.
12. Пълно натоварване на лабораторната техника и продължаване на нейното обновяване.
13. Обновяване на малобааритната техника за извеждане на полските опити.

II.1. Научен отдел "Селекция и технология на памука"

Предвид увеличаването на площите на памука през последните три години и необходимостта от непрекъснато обновяване на сортовата листа и разнообразяване на структурата на културата с нови ранозрели, високодобивни и висококачествени сортове и създаването на технологии за отглеждане в различни агроекологични условия, работата в научния отдел ще продължи, като се основава на теоретичните и научно приложни постижения до момента.

Селекционната работа при памука ще се развива в следните направления:

а) Създаване на сортове с генетичен потенциал 450-500 kg/da, вегетационен период 110-112 дни, дължина на влакното - 28-30 mm, рандеман 38-40 % и височина на залагане на първия симподий - над 18 cm.

б) Създаване на сортове с повишено качество на влакното - дължина 30-32 mm, здравина - 29-30g /tex, микронер – 4.0-4.5mic, рандеман 36-38 %, генетичен потенциал - 350-400 kg/da.

в) Създаване на ресурсоикономични сортове с естествено оцветено влакно, с естествена ранна листопадност, голосеменност и др., подходящи за биологично и екологично отглеждане.

г) Създаване на сортове, устойчиви на абиотични и биотични стресови фактори.

Основните методи на селекция ще бъдат комбинативната селекция, експерименталния мутагенез и растителните биотехнологии.

Работата по агротехника на памука ще бъде ориентирана към извършване на изследвания и анализи необходими на памукопроизводството, като се предлагат нови елементи от технологията на отглеждане, предвид тенденцията на намаляване на валезите и увеличаване на почвеното и въздушно засушаване.

В отдела работят 8 научни работника, от които четирима - по селекция и четирима - по агротехника на памука и други полски култури. В бъдеще, след пенсиониране на един от селекционерите, смятам че е по - целесъобразно работата по селекция на памука да бъде по-ограничена, като новоназначените научни работници насочат усилията си към работа с култури, намиращи широко разпространение в Южна България, както и към биологичното им отглеждане. Институтът разполага с голям брой новосъздадени високодобивни сортове памук, които при необходимост могат веднага да бъдат включени в семепроизводство, с цел предлагане на семена на фермерите. От учените трима са хабилитирани, трима са главни асистенти и двама са асистенти, от които единият - зачислен в докторантура. До края на 2019 г. главните асистенти ще бъдат хабилитирани, а докторската дисертация - защитена.

Към научния отдел са прикрепени лабораториите: по технология на памуковото влакно, агрохимичната и физиологична. Лабораторията по технология на памуковото влакно в последните години почти не работи. Причина за това е апаратурата, която е от 1975 г. и е морално и физически остаряла. Тя е изключително скъпа и поради ограничените капиталови разходи на Института не е възможно да се обнови чрез бюджета. Единствената възможност за закупуването е чрез проекти и в тази посока трябва да се насочат усилията. Предвид факта, че допреди няколко години памукът в страната беше само 7000 da, не беше целесъобразно да се правят такива инвестиции. Голямото увеличение на площите след отпускане на целевата субсидия за производство на памук, налага бързо обновяване на лабораторната апаратура, която ще се ползва и от производителите.

До края на 2019 г. със средства от СЕПІ трябва да бъдат закупени файброграф (за измерване дължината на влакното) и стилометър (за определяне здравината на влакното). Тези показатели са най - съществени за качеството на памуковото влакно и трябва да се следят ежегодно при сортовете.

Много важно е да се обновят и лабораторните магани, които са амортизирани и не дават реални резултати по отношение на рандемана на новите линии и сортове. Необходимите средства не са много, проблемът е в намирането на такава техника, но след осъществените контакти с чужди фирми се надявам в близко бъдеще проблемът да бъде решен.

Агрехимична лаборатория е оборудвана за анализиране на почва и растения, но поради съкращение на персонала почти не работи. Тази лаборатория е единствена в региона и е наложително да заработи отново. За целта е необходимо да се намерят подходящи кадри и да се извърши подмяна на част от апаратурата. През периода при наличие на лимит или чрез проекти трябва да се закупи спектрофотометър (за определяне на фосфати), който може да бъде използван и за окачествяване на зърното; рН-метър и при възможност - пламъчен фотометър за определяне на калий. Възможностите да се извършат анализи на проби на кооперации и частни стопани в района ще допълни финансирането на научния сектор.

Лабораторията по физиология е обновена основно със закупуването на апаратура по спечелен съвместен проект с Аграрен университет – Пловдив и няма нужда от допълнителни инвестиции.

Лабораториите към научните сътрудници са оборудвани с необходимата им апаратура и периодично се закупуват консумативи.

Работата по сортоподдържането и семепроизводството ще бъде насочена към поддържане на генотипната и фенотипна чистота на сортовете памук. Основен метод на работа ще остане индивидуалният отбор с двугодишно изпитване на потомствата/ СИП^{I-ва} година и СИП^{II-ра} година/.

II.2. Научен отдел "Селекция и технология на твърдата пшеница"

Водещо направление в селекцията на твърдата пшеница е създаването на високодобивни сортове с потенциал на продуктивност над 800 kg/da, качество на зърното, отговарящо на световните изисквания, устойчиви на полягане, ниски температури и болести (септориоза, фузариум, брашнеста мана, ръжди).

Работата по агротехника на твърдата пшеница е насочена към създаване на технологии, позволяващи изява на потенциалните възможности на сортовете, съобразени с потребностите на българското земеделие и променящите се климатични условия.

В отдела работят 6 научни работници, от които 2 по селекция на твърдата пшеница и 4 по агротехника. След пенсионирането на двама основни селекционери е необходим още един селекционер по твърда пшеница. Само един от учените е хабилитиран, а останалите са асистенти, зачислени в докторантура. През периода на Програмата всички трябва да защитят докторските си дисертации и да бъдат хабилитирани.

Поради амортизацията на техниката, използвана в селекцията и семепроизводството, през четиригодишния период е изключително належащо закупуването на селекционен комбайн и сеялка.

Към научния отдел има две лаборатории – биохимична, технологична и по растителни биотехнологии.

Биохимичната лаборатория, в която се анализира количеството на протеина в зърното е оборудвана по класическия метод - Келдал и разполага със съвременен полуавтоматичен апарат за дестилация, апарати за автоматично титруване и за изгаряне на проби и отговаря на европейските стандарти. През 2017 година за лабораторията е закупен „Нир анализатор”, отчитащ комплекс от показатели при голям набор от култури. Необходимо е дооборудване с глутамат и мелница, аналитична везна, апарат за електрофореза и софтуер за отчитане на резервни протеини.

Технологичната лаборатория, анализираща макаронените качества на твърдата пшеница е в тясна връзка със съответната в ДЗИ - Генерал Тошево и отчасти използва наличната им апаратура за получаване на по-задълбочени резултати в изследванията.

Лабораторията по растителни биотехнологии е оборудвана с най-необходимата апаратура за провеждане на изследвания *in vitro*. За създаване на генетично разнообразие и съкращаване на селекционния процес при твърдата пшеница се използват различни *in vitro* методи: култура от незрели зародиши, антерна култура и ембриоспасяване. Лабораторията поддържа контакти и ползва апаратурата на Агробиоинститута в София, съвместно с който научните работници разработват проекти и докторски дисертации.

Сортоподържането и семепроизводството на твърдата пшеница ще се развива, като основен метод на работа ще остане индивидуалния отбор с едногодишно изпитване на потомствата /СИП I^{ва} година/ с последващо ПР.

II.3. Научен отдел "Животновъдство"

Научният отдел е новосъздаден и работата му ще бъде насочена към съхранение и поддържане на породата Българско черношарено говедо. Новите разработки ще бъдат насочени към производство на екологично чиста продукция, съобразена с Европейските стандарти. Научният сътрудник от отдела ще работи съвместно с колегите от Земеделски институт, Стара Загора. До края на програмния период трябва да защити докторска дисертация.

Приоритетите на научната дейност в Института по полски култури - Чирпан трябва ясно да бъдат дефинирани предвид новите насоки в развитието на земеделието в България. Научните работници и особено младите трябва да развиват инициативата за участие в изследователски проекти, които да спомогнат за развитието на селекцията и агротехниката на културите, с които работим. Възможност за запознаване с постиженията в чужбина, обучение при водещи европейски учени и осъществяване на международни контакти дава програма „Еразъм +”. Младите учени трябва да бъдат стимулирани по- активно да използват тази програма. Слабост в научната дейност на Института е, че само определени учени разработват проекти, а останалите са пасивни. Особено внимание трябва да се обърне на търсенето на подходящи консорциуми за разработването на международни проекти напр. към Хоризонт 2020; ФАО; Атомна агенция, както и на национални проекти - към Фонд „Научни изследвания”, които са източник на допълнително финансиране на научните изследвания. За целта е важно кооперирането с научни институти и университети със сродна дейност. Недостатъчна е публикационната дейност в списания с импакт фактор и следва да се осигурят приоритетно средства и да се активира публикуването в такива списания.

Възрастовата структура на научните кадри е добра и е гаранция за приемственост между поколенията. Положителен е фактът, че през последните години има назначени няколко млади научни работници. През периода 2014-2017 г. са защитени четири докторски дисертации по акредитирани специалности, а почти всички млади учени са зачислени в докторантура. До края на 2022 г. трябва да бъдат защитени още девет докторски дисертации, като до края на 2018 г. ще бъдат защитени четири от тях. Предстои хабилитирането на четирима главни асистенти и обявяването на конкурс за професор на един доцент. Научният състав е

квалифициран и израстването на кадрите е гаранция за успешно решаване на научните задачи и приоритети. Учените, работещи с памук са членове на работни групи на Средиземноморската мрежа по памука към ФАО. Активната дейност към тази мрежа трябва да продължи и в бъдеще. Трябва да се актуализират съществуващите и чрез Интернет да се осъществят и нови контакти с научни институти в Гърция, Турция, Египет, Израел, Испания и др. като продължи международното сортоизпитване на памук и твърда пшеница. Институтът има всички условия и възможности да се превърне в място за научен обмен чрез организиране на национални и международни семинари и симпозиуми.

III. ПРИОРИТЕТИ В ПРОИЗВОДСТВЕНО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНАТА ДЕЙНОСТ

Производствено експерименталната дейност в Института по полски култури ще продължи в две направления:

III.1. Растениевъдство

Културите, които ще се отглеждат са: твърда пшеница, обикновена пшеница, памук, слънчоглед, рапица, грах, люцерна, житно-бобова смеска. Семепроизводството на предбазови и базови семена от твърда пшеница и памук е завършващия етап на селекцията. Поради повишения интерес на потребителите към памука и твърдата пшеница и отворения пазар на Европейския съюз площите за производство на базови семена са увеличени. Семепроизводството на базови семена от памук ще продължи, като се залага на четири или пет сорта, в зависимост от търсенето от страна на памукопроизводителите. Семепроизводството на твърда пшеница ще включва няколко по-стари сорта, които се търсят от производителите, но и няколко от най-новите сортове, характеризиращи се с високо качество на зърното.

Институтът ще се ориентира към сключване на лицензионни договори с частни семепроизводители, вкл. в чужбина за производство на сертифицирани семена. Предвижда се изграждане на кълстери за завършване цикъла на производство до краен продукт, като в тази връзка ще се кандидатства по всички възможни програми на ПРСР.

Слънчогледът, като култура за сеитбооборот, заема около 3000 da. Той има добър пазар в страната и формира висока печалба, което е предпоставка за запазване на площите му. През последните години част от

площите на слънчогледа са заменени с рапица, която се реализира бързо и дава добри приходи. Намеренията ми са площите да се запазят около 500 da, като се оползотворяват по-слабите категории земя.

Обикновената пшеница се отглежда основно за нуждите на животновъдството и за изплащане на ренти. Площите ще бъдат запазени в настоящите размери.

Земите, които обработва Института са намалени до 7 000 da. Това е свързано с намаляващия бюджет на Института и необходимостта от ограничаване на разходите. Икономическият ефект от растениевъдството беше запазен чрез по-интензивно земеделие и по-високи добиви от обработваемата земя. При промените, които се очаква да настъпят с влизане в сила на новия закон за ССА и необходимостта от повече собствени приходи е удачно да се обсъди въпроса за увеличаване на обработваемата земя, чрез наемане на нови площи.

Основни задачи в растениевъдството са стриктното и навременно извършване на агротехническите мероприятия и поддържане на строгата технологична и финансова дисциплина, постигната през последните години.

Техниката, чрез използването на възможностите на ДФ "Земеделие" и Разплащателната агенция беше обновена, но е необходимо това да бъде постоянен процес, за да се поддържа производствената дейност на високо ниво.

II.2. Животновъдство

В отрасъла се работи върху съхранението и усъвършенстването на породата Българско черношарено говедо и получаването на висококачествено мляко. Стадото е племенно и се наблюдава от Племенна инспекция - Стара Загора. След катастрофалното състояние, до което беше доведена около 2000 г. кравефермата е възстановена и се развива. В резултат на подобрена организация на труда и направените капиталовложения, количеството и качеството на млякото са повишени, поради което са увеличени и приходите от мляко. Необходимо е закупуването на нов миксер, който да улесни изхранването на животните. Броят на стадото ще се задържи около 110, в т.ч. 65 дойни крави. Институтът и в бъдеще ще задоволява нуждите на частните стопани и ферми в района и страната с елитен разплоден материал.

Изключително важно през следващите няколко години е да бъдат уредени отношенията с общината в гр. Чирпан и да бъдат актувани земите

и сградите в експерименталната база. Поддържането на сградния фонд е постоянен процес и ще продължи според финансовите възможности.

IV. КАДРОВА ПОЛИТИКА И КВАЛИФИКАЦИЯ

Институтът изпълнява цялостната си дейност с щат 79 служители, от които 45 – в сектор "Наука" и 34 - в Производствено експерименталната база. След извършените през последните години драстични съкращения, персоналът на Института е недостатъчен и много от служителите съвместяват по няколко длъжности. Поради ниските възнаграждения не могат да се попълнят освободените от пенсионери щатни бройки. Всичко това затруднява нормалния работен процес и в двата сектора. Независимо, че във върхови моменти се включва целият персонал, за изпълнение на дейностите се сключват и граждански договори. Необходимо е да бъдат преосмислени и оптимизирани всички научни задачи и производствени практики, така че да могат да бъдат изпълнявани с наличния персонал, без да има сътресения.

Следва да бъде засилен контролът за уплътняване на работното време и стриктно изпълнение на задълженията от всеки.

Квалификацията на научните работници и помощния персонал е на ниво, но е необходимо непрекъснато да се поддържа и повишава чрез участие в курсове, семинари, обучения. Това се отнася особено за младите кадри, чието израстване е гаранция за развитие на научното звено.

Усилията ми ще бъдат насочени към поддържане на екип, работещ за реализиране целите и задачите на Института и издигане престижа му.

V. НАУЧНО ОБСЛУЖВАНЕ И МАРКЕТИНГ

Целта на научното обслужване е чрез по-тесните контакти между научните работници и фермерите, науката да бъде полезна за обществото и в частност на българското земеделие. Научното обслужване трябва да бъде в следните насоки:

- Производство и предлагане на висококачествени сертифицирани семена от зърнено житни и технически култури и разплоден материал от българско черношарено говедо;
- Организиране на курсове за обучение на фермери;
- Организиране на открити дни за популяризиране на иновациите;
- Консултации на фермери чрез посещения в стопанствата;

- Абонаментно обслужване на фермери.
- Организиране на семинари преди началото на по-важни кампании;
- Участие в изложби, радио и телевизионни предавания за представяне на постиженията на Института;
- Отпечатване на брошури, листовки и др. рекламни материали;
- Обслужване на фермерите чрез лабораторни анализи на почва и селскостопанска продукция;
- Обследване на площи и издаване на становища във връзка с отглеждане на полски култури.

VI. ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на Института ще продължи по два начина: субсидия от републиканския бюджет и собствени средства. Собствените средства ще се формират от: реализация на семена от памук и твърда пшеница и племенни животни; продажба на растителна и животинска продукция; договори за сортоподдържане и семепроизводство; извършени услуги; договори за научни изследвания и научно обслужване; конкурси за изследователски проекти; авторски права съгласно Закона за защита на новите сортове растения и породи животни; спонсорство; използване на възможностите на ДФ “Земеделие” и Разплащателната агенция

През последните години Институтът е почти на самоиздръжка. Чрез строга финансова дисциплина при формиране и разходване на средствата и чрез разкриване на нови печеливши производства, ИПК - гр. Чирпан поддържа стабилно финансово състояние. Тази тенденция в развитието на Института ще бъде продължена.

Моето мнение е, че все още има неизползвани резерви и следва да бъде направено задълбочено проучване и анализ на всички възможности за ефективно ангажиране на кадровия и материален ресурс за постигане на максимален финансов резултат.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на настоящата програма ще затвърди авторитета на Института по полски култури, Чирпан като водещо звено в системата на Селскостопанска академия. Като научен център за района на Централна Южна България той ще продължи да подпомага земеделските производители от региона и страната, като предоставя качествени базови и

сертифицирани семена от селектираните сортове, елитни разплодни животни от породата Българско черношарено говедо, усъвършенствани технологии за отглеждане на културите, нови модели за производство на качествена и екологично чиста продукция, консултации, обучение и услуги.